

Juridiska avdelningen

2.9.1999

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING I EU-FÖRORDNINGEN OM SOCIAL TRYGGHET 1408/71

1

ÄNDRING AV BESTÄMMELSERNA OM HUR EU-BARNPENSION SKALL FASTSTÄLLAS

Pensionsskyddscentralen har i cirkulär A 20/95 gett anvisningar om hur familjepension skall fastställas enligt EU-bestämmelserna om social trygghet. Anvisningar för beviljande av EU-barnpension som tilläggsutbetalning (tilläggsförmån) har getts i cirkulär A 29/97. Dessutom har pensionsanstalterna fått juridiska avdelningens meddelande 9/98 (endast på finska) om anmälningstrafiken angående EU-barnpensioner.

Bestämmelserna i EU-förordningen (EEG) nr 1408/71 om barnpensioner har ändrats genom förordning (EG) nr 1399/1999. I detta cirkulär beskrivs ändringen i huvuddrag.

2

HUR BARNPENSION BESTÄMS

Efter ändringen är huvudregeln att barnpensioner skall bestämmas enligt kapitel 3 i avdelning III i förordningen 1408/71 i stället för det gamla kapitlet 8. Ändringen innebär att man tillämpar samma regler vid uträkningen av barnpensioner som vid uträkningen av pensioner för efterlevande makar. Barn beviljas barnpension i alla EU-länder där förmåns-låtaren varit försäkrad och där barnet uppfyller villkoren för att få barnpension.

Gamla bestämmelser tillämpas

Också efter ändringen bestäms barnpension enligt de gamla reglerna i form av teoretisk pension eller tilläggsutbetalning, om förmåns-låtaren någon gång hört till ett sådant system som beviljar endast familjebidrag eller tillägg och särskilda bidrag för barn som mist båda föräldrarna. Då betalas barnpensionen i regel primärt från det land där barnet är bosatt. Å andra sidan kan andra länder, där förmåns-låtaren varit försäkrad, bli skyldiga att betala tilläggsförmån på samma sätt som tidigare. I sådana

2.9.1999

fall bestäms barnpensionen följaktligen såsom tidigare, trots att barnet bor i Finland.

System som beviljar endast familjebidrag eller tillägg och särskilda bidrag för barn som mist båda föräldrarna finns upptecknade i den nya bilagan VIII. Sådana system finns i Belgien, Frankrike, Danmark, Förenade konungariket och Irland. Om förmånslåtare varit försäkrad i något av de ovan nämnda länderna, tillämpas de gamla bestämmelserna. Om barnet således bor i Finland, beviljas barnpensionen som teoretisk pension, och om barnet bor i ett annat EU-land, kan Finland bli skyldigt att betala tilläggsförmån.

Exempel 1: Förmånslåtare hade arbetat i Sverige och sist i Finland enligt APL. Både Sverige och Finland räknar ut barnpensionen med samma teknik som pension för efterlevande make, dvs. som nationell pension och pro rata-pension enligt förordningen med beaktande av de försäkringsperioder som fullgjorts i vardera landet. Det pensionsbelopp som är störst beviljas.

Exempel 2: Förmånslåtare hade arbetat i Finland, Sverige och sist i Danmark. Barnet är bosatt i Danmark, varvid Danmark är det land som primärt betalar ut barnpensionen. Både Finland och Sverige kan bli skyldiga att betala tilläggsförmån. Danmarks system kan således medföra att barnpensionen bestäms enligt de gamla bestämmelserna.

Exempel 3: Förmånslåtare hade arbetat i Danmark, Sverige och sist i Finland. Barnet är bosatt i Finland, varvid Finland är det land som primärt betalar ut barnpensionen. Sverige kan bli skyldigt att betala tilläggsförmån. I Danmark existerar ingen fortlöpande barnpension, men ett barn kan bli beviljad dansk familjeförmån i form av tilläggsutbetalning (tilläggsförmån). Finland beviljar barnpensionen i form av teoretisk pension.

3

PENSIONSANSÖKAN OCH BEHANDLING

Bestämmelserna om handläggning av pensionsansökan har inte ändrats i samband med ändringen av förordningen. Det nya sättet att bestämma förmåner för barn som mist båda föräldrarna medför dock att ansökan om barnpension, som bestäms enligt de nya reglerna, behandlas på samma sätt som ansökan om pension för efterlevande make. Detta leder bl.a. till att beslutssammandrag görs också på basis av ansökan om barnpension. Framöver jämförs inte mera barnförmåner som betalas från olika medlemsländer, utom när förmånslåtare förvärvat arbetat i Belgien, Frankrike, Danmark, Förenade konungariket eller Irland.

Pensionsanstalten förfar i enlighet med uppgifterna ur pensionsregistret och dem som uppgetts i ansökan. Om barnet på basis av uppgifterna

2.9.1999

har rätt till barnpension enligt de nya bestämmelserna, beviljas barnet barnpension enligt dem. Om försäkringsperioder som fullgjorts i ett annat EU-land sannolikt inverkar på pensionsbeloppet, beviljas familjepension genom ett provisoriskt beslut. Då proportioneras (delas) den återstående tiden i förmånslåtarens pension på samma sätt som vid uträkningen av pension för efterlevande make. Om det är sannolikt att det andra EU-landets försäkringsperioder inte inverkar på beloppet, kan pensionsinstitutionen genast ge ett slutgiltigt beslut om familjepension (t.ex. när förmånslåtaren var ålderspensionerad vid sin död). Pensionsinstitutionerna sänder som vanligt de slutgiltiga pensionsbesluten för sammandraget till Pensionsskyddscentralen.

Om barnet bor utomlands och de nya bestämmelserna tillämpas, skall beslutet om barnpension sändas via Folkpensionsanstaltens Grupp för internationella ärenden till barnets bosättningsland för att fogas till beslutssammandraget på samma sätt som i fråga om pension för efterlevande make.

Om barnpensionen beviljas enligt de gamla bestämmelserna (förmånslåtaren förvärvat arbetat i Belgien, Frankrike, Danmark, Förenade konungariket eller Irland), förfar man enligt de gamla handläggningsreglerna. I sådana fall görs inget beslutssammandrag.

4

IKRAFTTRÄDANDE

De nya bestämmelserna tillämpas, om förmånslåtaren har dött 1.9.1999 eller senare. Barnets pensionsrätt kan omräknas enligt de nya bestämmelserna på förmånstagarens eller hans intressebevakares begäran, förutsatt att förmånslåtaren dött före 1.9.1999.

Om omräkning begärs inom två år från det att ändringen trädde i kraft, beviljas pensionen omräknad fr.o.m. ikraftträdelsedagen. Om däremot omräkning begärs efter att tidsfristen på två år gått ut, beviljas pensionen omräknad enligt nationell lagstiftning. Då kan pensionen i regel beviljas omräknad retroaktivt för ett år före den månad som följer efter pensionsansökningen (4 b § APL).

Omräkningsförfarandet kommer att diskuteras vid det Nordiska mötet och efter det kommer juridiska avdelningen att sända ett meddelande till pensionsanstalterna med närmare anvisningar om hur man skall förfara i omräkningssituationer.

2.9.1999

5

REGISTRERING AV PENSIONSBESLUT OCH ANSÖKNINGSUPPGIFTER

Registrering av beslut om EU-familjepensioner

Till följd av ändringarna i bestämmelserna om hur EU-barnpension skall fastställas behöver registreringen av familjepensionsbeslut ändras avsevärt. För FPA:s skull bör pensionsbeslutet innehålla den teoretiska pensionens belopp per förmånstagare. Detta medför ändringar i vad anmälan om familjepensionsbeslut skall innehålla, eftersom uppgifter av den här typen inte har anmälts tidigare. Dessutom blir det ändringar i kontrollen av anmälningsuppgifter. Samtidigt börjar man anmäla tilläggsutbetalning med ett särskilt marktbelopp, som inte är uppräknat med APL-index. Det blir också ändringar i PSC:s interna skärmbilder och de 3270-skärmbilder, som innehåller uppgifter om familjepensioner.

Tillräckligt med tid måste reserveras för planeringen och genomförandet av ändringarna. Ändringarna tas i bruk först 10.1.2000 i den version som då blir färdig att användas. Före det kan man inte föra in i registret beslut om barnpension som beräknats enligt de nya EU-bestämmelserna. PSC kommer överens med FPA och arbetspensionsanstalterna om uppgiftsförmedlingen för denna höst. Detta kommer att meddelas separat.

Omräkningsansökan av EU-familjepension

Förmånstagaren kan ansöka om omräkning av familjepensionen enligt de nya bestämmelserna, om förmånslåtarens avlidit före 1.9.1999. Från 1.1.1994 var ett motsvarande förfarande vid omräkningsansökningar också i bruk, varvid pension som beviljats innan EES-avtalet trädde i kraft omräknades på pensionstagarens ansökan.

Ändringarna i registreringen av anmälningar om anhängiggörande av omräkningsansökningar är ännu oavgjorda och de kan bestämmas i detalj först efter det Nordiska mötet. Också till denna del torde ändringarna träda i kraft tidigast 10.1.2000. Till dess anmäls inga uppgifter om anhängiggörande av omräkningsansökningar i PSC:s ansökningsregister.

I höst utkommer anvisningar om registreringen av pensionsbeslut och ansökningsuppgifter i samband med anmälningsstrafiken.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Helena Tapio
Riitta Korpioluoma